

Markus' verhaal
de nieuwe Exodus
in Jezus

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Verwerping en onbegrip (deel 1) Mk.6:1-56

En de apostelen kwamen samen bij Jezus en berichtten Hem alles wat zij gedaan en wat zij geleerd hadden. En Hij zei tot hen: Komt uzelf met Mij afzonderlijk naar een woeste plaats en rust wat. Want er waren velen die kwamen en gingen, en zij hadden zelfs geen gelegenheid om te eten. En zij vertrokken in het schip naar een woeste plaats afzonderlijk. En velen zagen hen weggaan en herkenden hen, en te voet liepen zij van alle steden samen snel daarheen en kwamen er voor hen aan en kwamen samen naar Hem toe. En toen Hij uit het schip ging, zag Hij een grote menigte en werd met ontferming over hen bewogen, want zij waren als schapen die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren. En toen het al laat was geworden, kwamen zijn discipelen tot Hem en zeiden: De plaats is woest en het is al laat; stuur hen weg, opdat zij naar de velden en dorpen in de omtrek gaan en voor zichzelf iets te eten kopen. Hij echter antwoordde en zei tot hen: Geeft u hun te eten. En zij zeiden tot Hem: Moeten wij voor tweehonderd denaren brood gaan kopen en hun te eten geven? Hij echter zei tot hen: Hoeveel broden hebt u? Gaat zien. En toen zij het te weten waren gekomen, zeiden zij: Vijf, en twee vissen. En Hij gebod hun dat zij hen allen in afdelingen op het groene gras zouden laten zitten. En zij gingen zitten in groepen van honderd en van vijftig.

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Verwerping en onbegrip (deel 1) Mk.6:1-56

En toen Hij de vijf broden en de twee vissen had genomen, keek Hij op naar de hemel en zegende, en Hij brak de broden en gaf ze aan zijn discipelen, opdat zij ze hun zouden voorzetten, en de twee vissen deelde Hij onder allen. En zij aten allen en werden verzadigd.

En zij namen de brokken op, twaalf korven vol, en van de vissen. En zij die de broden hadden gegeten, waren vijftien duizend mannen. En terstond dwong Hij zijn discipelen aan boord van het schip te gaan en vooruit te varen naar de overkant, naar Bethsaida, terwijl Hijzelf de menigte wegstuurde. En toen Hij afscheid van hen had genomen, ging Hij naar de berg om te bidden. En toen het avond was geworden, was het schip al midden op zee, en Hijzelf was alleen op het land. En toen Hij zag dat zij zich aftobden met het roeien, want de wind was hun tegen, kwam Hij omstreeks de vierde nachtwak tot hen, terwijl Hij op de zee liep; en Hij wilde hen voorbijgaan. Toen zij Hem nu zagen lopen op de zee, meenden zij dat het een spook was, en zij schreeuwden het uit, want allen zagen Hem en waren ontsteld. Terstond echter sprak Hij met hen en zei tot hen: Hebt goede moed, Ik ben het, weest niet bang! En Hij klom bij hen in het schip en de wind ging liggen; en zij waren innerlijk bovenmate zeer buiten zichzelf en verwonderden zich; want zij waren door de broden niet verstandig geworden, maar hun hart was verhard.

(Mk.6:30-52)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Het zuurdeeg van Herodes & Farizeeën

6:14 - 29 : **Herodes, Jezus en Johannes' dood:** *Herodes begrijpt Jezus' 'tekenen' niet*

6:30 - 44 : **Spijziging van de 5000**

6:45 - 56 : **Machtige daden:** stillen van de storm en genezing van zieken

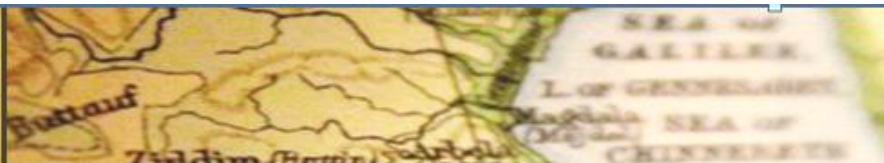
7:1 - 23 : **Autoriteiten van Jeruzalem:** Jes.29 en de overleveringen v/d ouden

7:24 - 37 : **Machtige daden:** bevrijding bezeten dochter, genezing van een doofstomme

8:1 - 10 : **Spijziging van de 4000**

8:11 - 13 : **Farizeeën zoeken een teken:** *begrijpen Jezus' 'tekenen' niet*

(8:14 - 21 :) **Waarschuwing:** opletten voor het zuurdeeg van Herodes en de Farizeeën

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De Herdersvorst - een feest voor Israel in de woestijn

'En de apostelen kwamen samen bij Jezus en berichtten Hem alles wat zij gedaan en wat zij geleerd hadden. En Hij zei tot hen: Komt uzelf met Mij afzonderlijk naar een woeste plaats en rust wat. Want er waren velen die kwamen en gingen, en zij hadden zelfs geen gelegenheid om te eten. En zij vertrokken in het schip naar een woeste plaats afzonderlijk. En velen zagen hen weggaan en herkenden hen, en te voet liepen zij van alle steden samen snel daarheen en kwamen er voor hen aan en kwamen samen naar Hem toe. En toen Hij uit het schip ging, zag Hij een grote menigte en werd met ontferming over hen bewogen, want zij waren als schapen die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren.' (Mk.6:30-34)

- ❖ Jezus betoont de 'bewogenheid' die zo typerend is voor de reputatie van de God van Israel
- ❖ **Jahweh** is befaamd om Zijn ontferming bij de exodus en de terugkeer uit ballingschap
- ❖ Emotionele betrokkenheid is boven alles een **Goddelijke kwaliteit!**
- ❖ Jezus' ontferming ➡ 'schapen zonder herder' ➡ standaard beeldspraak in Israëls Geschriften
- ❖ De **Davidische Herdersvorst** 'imiteert' de ontferming van **de Opperherder** voor Zijn kudde

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De Herdersvorst - een feest voor Israel in de woestijn

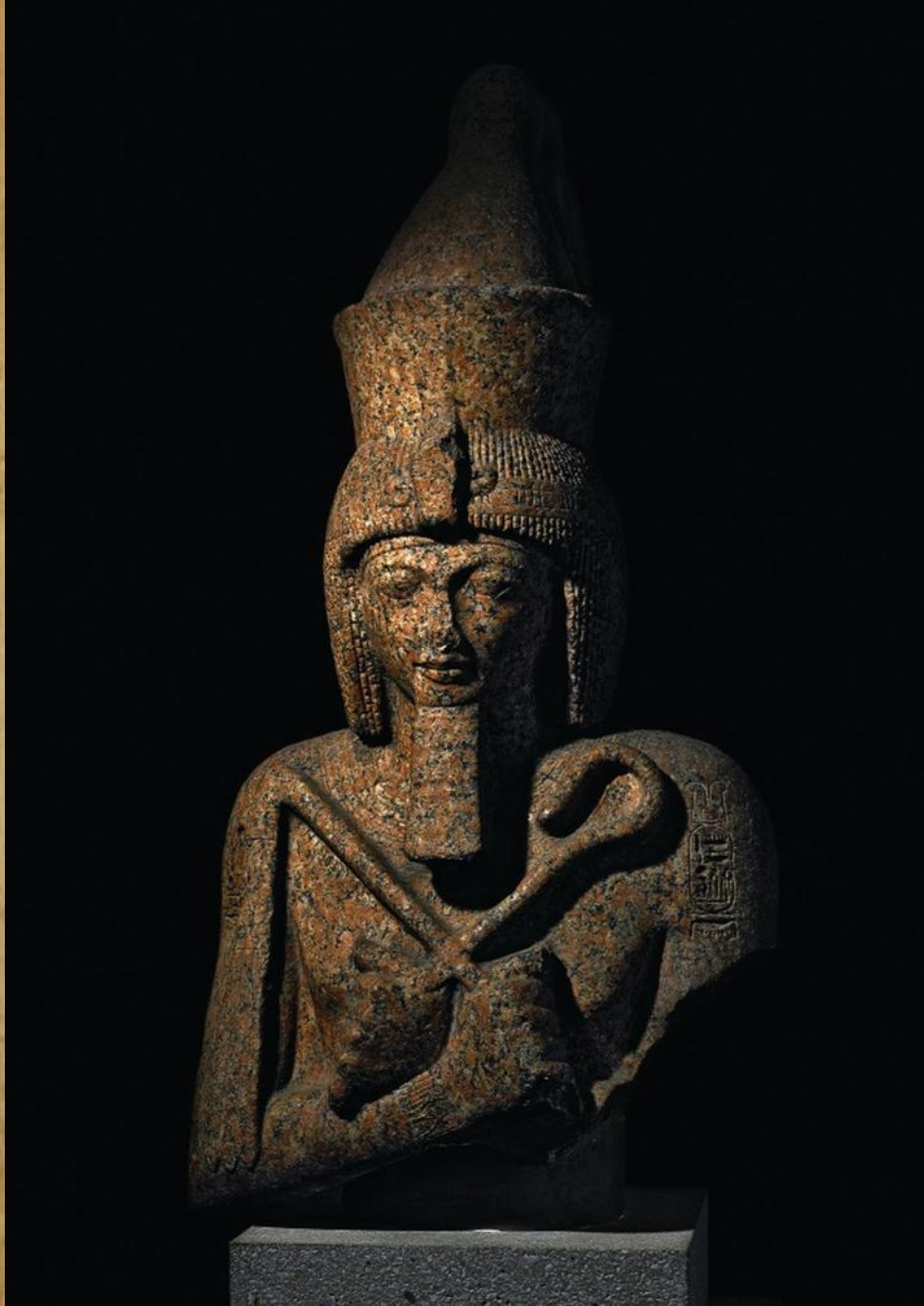
'En de apostelen kwamen samen bij Jezus en berichtten Hem alles wat zij gedaan en wat zij geleerd hadden. En Hij zei tot hen: Komt uzelf met Mij afzonderlijk naar een woeste plaats en rust wat. Want er waren velen die kwamen en gingen, en zij hadden zelfs geen gelegenheid om te eten. En zij vertrokken in het schip naar een woeste plaats afzonderlijk. En velen zagen hen weggaan en herkenden hen, en te voet liepen zij van alle steden samen snel daarheen en kwamen er voor hen aan en kwamen samen naar Hem toe. En toen Hij uit het schip ging, zag Hij een grote menigte en werd met ontferming over hen bewogen, want zij waren als schapen die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren.' (Mk.6:30-34)

❖ Bij de Nieuwe Exodus zal Jahweh zijn volk opnieuw 'weiden' als tijdens de woestijnreis

'Als een herder zal Hij Zijn kudde weiden: Hij zal de lammetjes in Zijn armen bijeenbrengen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden.' (Jes.40:9)

❖ **Jahweh de 'Opperherder'** van Israel is wel een '**Krijgsman – Herdersvorst**' !

❖ **Beide aspecten** van dit '**Koninklijk Herderschap**' vinden we al terug bij de Farao's...

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De Herdersvorst - een feest voor Israel in de woestijn

'En de apostelen kwamen samen bij Jezus en berichtten Hem alles wat zij gedaan en wat zij geleerd hadden. En Hij zei tot hen: Komt uzelf met Mij afzonderlijk naar een woeste plaats en rust wat. Want er waren velen die kwamen en gingen, en zij hadden zelfs geen gelegenheid om te eten. En zij vertrokken in het schip naar een woeste plaats afzonderlijk. En velen zagen hen weggaan en herkenden hen, en te voet liepen zij van alle steden samen snel daarheen en kwamen er voor hen aan en kwamen samen naar Hem toe. En toen Hij uit het schip ging, zag Hij een grote menigte en werd met ontferming over hen bewogen, want zij waren als schapen die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren.' (Mk.6:30-34)

❖ Bij de Nieuwe Exodus zal Jahweh zijn volk opnieuw 'weiden' als tijdens de woestijnreis

'Als een herder zal Hij Zijn kudde weiden: Hij zal de lammetjes in Zijn armen bijeenbrengen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden.' (Jes.40:9)

❖ **Jahweh de 'Opperherder'** van Israel is wel een **'Krijgsman – Herdersvorst'** !

❖ **Beide aspecten** van dit **'Koninklijk Herderschap'** vinden we uitvoerig bij de **NE**

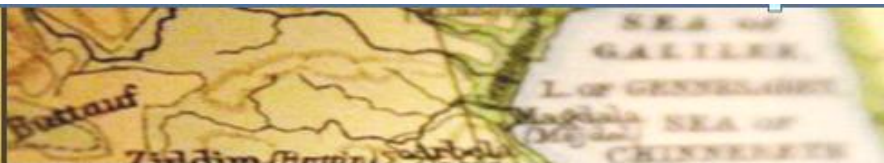
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De Herdersvorst - een feest voor Israel in de woestijn

'En de apostelen kwamen samen bij Jezus en berichtten Hem alles wat zij gedaan en wat zij geleerd hadden. En Hij zei tot hen: Komt uzelf met Mij afzonderlijk naar een woeste plaats en rust wat. Want er waren velen die kwamen en gingen, en zij hadden zelfs geen gelegenheid om te eten. En zij vertrokken in het schip naar een woeste plaats afzonderlijk. En velen zagen hen weggaan en herkenden hen, en te voet liepen zij van alle steden samen snel daarheen en kwamen er voor hen aan en kwamen samen naar Hem toe. En toen Hij uit het schip ging, zag Hij een grote menigte en werd met ontferming over hen bewogen, want zij waren als schapen die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren.' (Mk.6:30-34)

❖ Jahweh heeft namelijk de sterke 'gebonden' en Zijn kudde 'geplunderd' uit Babylon!

'Zou een sterke zijn buit ontnomen kunnen worden, of de gevangenen van een tiran kunnen ontsnappen? Maar zo zegt Jahweh: Ja, de gevangenen van een sterke zullen hem ontnomen worden, en de buit van een tiran zal ontkomen. Ik zelf zal strijden tegen uw bestrijders en Ik zelf zal uw kinderen redden.'
(Jes.49:24-25)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De Herdersvorst - een feest voor Israel in de woestijn

'En de apostelen kwamen samen bij Jezus en berichtten Hem alles wat zij gedaan en wat zij geleerd hadden. En Hij zei tot hen: Komt uzelf met Mij afzonderlijk naar een woeste plaats en rust wat. Want er waren velen die kwamen en gingen, en zij hadden zelfs geen gelegenheid om te eten. En zij vertrokken in het schip naar een woeste plaats afzonderlijk. En velen zagen hen weggaan en herkenden hen, en te voet liepen zij van alle steden samen snel daarheen en kwamen er voor hen aan en kwamen samen naar Hem toe. En toen Hij uit het schip ging, zag Hij een grote menigte en werd met ontferming over hen bewogen, want zij waren als schapen die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren.' (Mk.6:30-34)

❖ Jahweh zal opnieuw '**brood voorzien**' zodat de hongerigen niet bezwijken tijdens de reis!

'...om te zeggen tegen de gevangenen: Ga uit!, tegen hen die in duisternis verkeren: Kom tevoorschijn!

Op de wegen zullen zij weiden, op alle kale hoogten zullen hun weidegronden zijn.

Zij zullen geen honger hebben of dorst lijden, hitte en zon zullen hen niet steken, want hun Ontfermer zal hen leiden, Hij zal hen zachtjes leiden naar waterbronnen.'

(Jes.49:9,10)

'De gevangene wordt snel vrijgelaten, hij zal niet sterven, geen prooi voor het graf zijn, aan brood zal het hem niet ontbreken. Want Ik ben Jahweh, uw God,'

(Jes.51:14)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De Herdersvorst - een feest voor Israel in de woestijn

'En de apostelen kwamen samen bij Jezus en berichtten Hem alles wat zij gedaan en wat zij geleerd hadden. En Hij zei tot hen: Komt uzelf met Mij afzonderlijk naar een woeste plaats en rust wat. Want er waren velen die kwamen en gingen, en zij hadden zelfs geen gelegenheid om te eten. En zij vertrokken in het schip naar een woeste plaats afzonderlijk. En velen zagen hen weggaan en herkenden hen, en te voet liepen zij van alle steden samen snel daarheen en kwamen er voor hen aan en kwamen samen naar Hem toe. En toen Hij uit het schip ging, zag Hij een grote menigte en werd met ontferming over hen bewogen, want zij waren als schapen die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren.' (Mk.6:30-34)

❖ Nu je dit zo voor de aandacht hebt, let op **Jezus' woorden** bij de spijziging van de 4000...

'Ik ben met ontferming bewogen over de menigte, want zij zijn al drie dagen bij Mij gebleven en hebben niets te eten; en als Ik hen nuchter naar hun huis stuur, zullen zij onderweg bezwijken, en sommigen van hen komen van ver.' (Mk.8:1,2)

❖ Jezus 'belichaamt' dus beiden: **Jahweh de Ontfermer** en de **Davidische Herdersvorst**

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

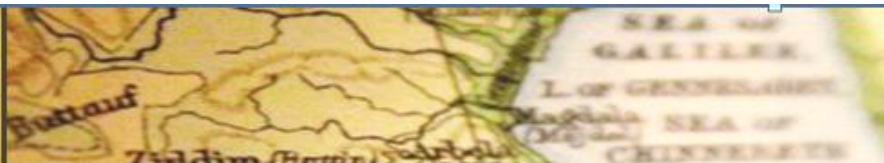
De Herdersvorst - een feest voor Israel in de woestijn

'De plaats is woest en het is al laat; stuur hen weg, opdat zij naar de velden en dorpen in de omtrek gaan en voor zichzelf iets te eten kopen. Hij echter antwoordde en zei tot hen: Geeft u hun te eten.
En zij zeiden tot Hem: Moeten wij voor tweehonderd denaren brood gaan kopen en hun te eten geven? Hij echter zei tot hen: Hoeveel broden hebt u? Gaat zien. En toen zij het te weten waren gekomen, zeiden zij: Vijf, en twee vissen. En Hij gebod hun dat zij hen allen in afdelingen op het groene gras zouden laten zitten. En zij gingen zitten in groepen van honderd en van vijftig.'

(Mk.6:36-40)

- ❖ *Verwachtte de Heer Jezus werkelijk dat zijn discipelen de menigten zouden voorzien?*
- ❖ *Waarom de vermelding van het 'groene gras'? Een idyllisch plaatje?*

'Ik zal ze uitleiden uit de volken, ze bijeenbrengen uit de landen en ze brengen naar hun land. Ik zal ze weiden op de bergen van Israël, bij de water stromen en in alle bewoonbare plaatsen van het land. In goede weide zal Ik ze weiden en op de hoge bergen van Israël zal hun weideplaats zijn. Ze zullen daar neerliggen in een goede weideplaats en ze zullen grazen in de voortreffelijkste weide op de bergen van Israël. Ik zal Zelf Mijn schapen weiden en Ik zal ze Zelf doen neerliggen, spreekt Jahweh de Heer.' (Ezech.14:13-15, vgl. Psalm 23)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De Herdersvorst - een feest voor Israel in de woestijn

'De plaats is woest en het is al laat; stuur hen weg, opdat zij naar de velden en dorpen in de omtrek gaan en voor zichzelf iets te eten kopen. Hij echter antwoordde en zei tot hen: Geeft u hun te eten. En zij zeiden tot Hem: Moeten wij voor tweehonderd denaren brood gaan kopen en hun te eten geven? Hij echter zei tot hen: Hoeveel broden hebt u? Gaat zien. En toen zij het te weten waren gekomen, zeiden zij: Vijf, en twee vissen. En Hij gebod hun dat zij hen allen in afdelingen op het groene gras zouden laten zitten. En zij gingen zitten in groepen van honderd en van vijftig.'

(Mk.6:36-40)

❖ **Waarom die getallen?** Was Markus misschien 'een wiskundige' in een voormalig leven?

'Mozes koos daarom uit heel Israël bekwame mannen en stelde hen aan als hoofd over het volk: leiders over duizend, leiders over honderd, leiders over vijftig en leiders over tien.'

(Ex.18:25)

- ❖ Op deze wijze werd de legerplaats ingedeeld tijdens de woestijnreis bij de 1^e Exodus...
- ❖ De Qumran gemeenschap verwachtte te 'eten met de Messias' in groepen van 50 en 100
- ❖ Zij linken de Messias aan de 'Nieuwe Exodus' en dat gaat gepaard met een 'feestmaaltijd'

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De Herdersvorst - een feest voor Israel in de woestijn

'De plaats is woest en het is al laat; stuur hen weg, opdat zij naar de velden en dorpen in de omtrek gaan en voor zichzelf iets te eten kopen. Hij echter antwoordde en zei tot hen: Geeft u hun te eten. En zij zeiden tot Hem: Moeten wij voor tweehonderd denaren brood gaan kopen en hun te eten geven? Hij echter zei tot hen: Hoeveel broden hebt u? Gaat zien. En toen zij het te weten waren gekomen, zeiden zij: Vijf, en twee vissen. En Hij gebod hun dat zij hen allen in afdelingen op het groene gras zouden laten zitten. En zij gingen zitten in groepen van honderd en van vijftig.'

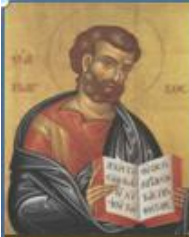
(Mk.6:36-40)

- ❖ Bij de komst van de Messias zou de voorziening van 'manna uit de hemel' herhaald worden

'En het zal gebeuren wanneer alles volbracht is... , dat de Messias dan geopenbaard zal worden. En het zal geschieden in diezelfde tijd dat de schat aan manna opnieuw van boven zal neerdalen, en zij zullen ervan eten in die jaren, omdat zij het zijn die tot het einde der tijden gekomen zijn.'

(2 Baruch 29:3,8)

- ❖ Van alle machtige daden die Jezus doet is dit het 'teken' dat aansluit bij hun verwachting
- ❖ Dit is het enige 'teken' dat bij uitzondering een 'Messiaans karakter' vertoont!

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De Herdersvorst - een feest voor Israel in de woestijn

'En toen Hij de vijf broden en de twee vissen had genomen, keek Hij op naar de hemel en zegende, en Hij brak de broden en gaf ze aan zijn discipelen, opdat zij ze hun zouden voorzetten, en de twee vissen deelde Hij onder allen. En zij aten allen en werden verzadigd. En zij namen de brokken op, twaalf korven vol, en van de vissen. En zij die de broden hadden gegeten, waren vijfduizend mannen'

(Mk.6:41-44)

- ❖ Voor alle duidelijkheid, deze feestmaaltijd heeft niets met de maaltijd van de Heer te maken!
- ❖ Jezus doet gewoon wat elke jood doet voor een maaltijd; *God danken voor de voorziening*
- ❖ Deze gebeurtenis verwijst enkel naar de **NE** waar er **geen gebrek aan brood zal zijn**
- ❖ **Let op de overvloed aan brood en... vis.** *Het is zelfs beter dan tijdens de woestijnreis!*
- ❖ In de woestijn kreeg het volk wat het 'dagelijks' nodig had, hier is er **ruim overschot!**
- ❖ 12 manden overschot tonen ons de rijkdom van **Gods eindtijdvoorzieningen** voor Zijn volk

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

De 2 grote Exoduscmomenten

'Hij spleet de zee doormidden en deed hen erdoor gaan, de wateren deed Hij rechtop staan als een dam. Hij leidde hen overdag met een wolk, de hele nacht met een lichtend vuur. Hij spleet de rotsen doormidden in de woestijn en liet hen overvloedig drinken als uit diepe wateren. Want Hij bracht stromen voort uit de rots en deed water neerstorten als rivieren. Doch gingen zij door met tegen Hem te zondigen: zij tergden de Allerhoogste in de dorre wildernis. Zij stelden God in hun hart op de proef: zij vroegen om voedsel, zoveel zij lustten. Zij spraken tegen God en zeiden: Zou God een tafel gereed kunnen maken in de woestijn? Zie, Hij heeft de rots geslagen, zodat er water uitvloeide en er beken overvloedig uitstroomden. Zou Hij ook brood kunnen geven? Zou Hij Zijn volk van vlees kunnen voorzien? Daarom hoorde Jahweh het en werd verbolgen; een vuur ontstak tegen Jakob, ja, toorn laaide op tegen Israël. Want zij geloofden niet in God en vertrouwden niet op Zijn heil. Hij gebod de wolken daarboven en opende de deuren van de hemel: Hij liet manna op hen regenen om te eten en gaf hun hemels koren. Eenieder at het brood van de machtigen; Hij zond hun proviand tot verzadiging toe.'

(Psalm 78:13-26)

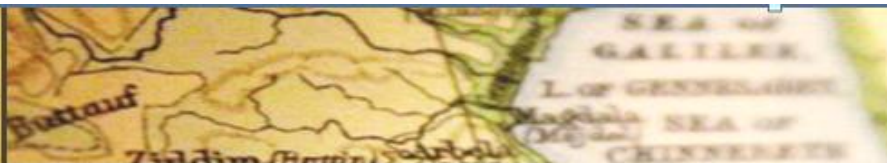

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Wandelen op het water

'En terstond dwong Hij zijn discipelen aan boord van het schip te gaan en vooruit te varen naar de overkant, naar Bethsaida, terwijl Hijzelf de menigte wegstuurde. En toen Hij afscheid van hen had genomen, ging Hij naar de berg om te bidden. En toen het avond was geworden, was het schip al midden op zee, en Hijzelf was alleen op het land. En toen Hij zag dat zij zich aftobden met het roeien, want de wind was hun tegen, kwam Hij omstreeks de vierde nachtwaak tot hen, terwijl Hij op de zee liep; en Hij wilde hen voorbijgaan. Toen zij Hem nu zagen lopen op de zee, meenden zij dat het een spook was, en zij schreeuwden het uit, want allen zagen Hem en waren ontsteld. Terstond echter sprak Hij met hen en zei tot hen: Hebt goede moed, Ik ben het, weest niet bang! En Hij klom bij hen in het schip en de wind ging liggen; en zij waren innerlijk bovenmate zeer buiten zichzelf en verwonderden zich; want zij waren door de broden niet verstandig geworden, maar hun hart was verhard.' (Mk.6:45-52)

- ❖ Na deze 'feestmaaltijd' in de woestijn gaat Jezus bidden op de berg *enige gelijkenis?*
- ❖ Opnieuw zijn details belangrijke aanwijzingen. . . *Enige referentie in Israëls geschiedenis?*
- ❖ Opnieuw woedt er een storm op het meer, *de wind is namelijk zeer hevig*
- ❖ 4^e nachtwaak: tussen 3.00u en 6.00u ➡ donkerste tijd van de nacht ➡ Gods verlossing

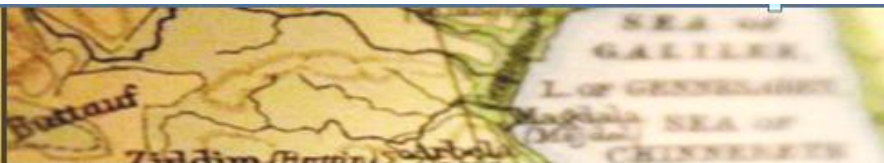
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Wandelen op het water

'En terstond dwong Hij zijn discipelen aan boord van het schip te gaan en vooruit te varen naar de overkant, naar Bethsaida, terwijl Hijzelf de menigte wegstuurde. En toen Hij afscheid van hen had genomen, ging Hij naar de berg om te bidden. En toen het avond was geworden, was het schip al midden op zee, en Hijzelf was alleen op het land. En toen Hij zag dat zij zich aftobden met het roeien, want de wind was hun tegen, kwam Hij omstreeks de vierde nachtwaak tot hen, terwijl Hij op de zee liep; en Hij wilde hen voorbijgaan. Toen zij Hem nu zagen lopen op de zee, meenden zij dat het een spook was, en zij schreeuwden het uit, want allen zagen Hem en waren ontsteld. Terstond echter sprak Hij met hen en zei tot hen: Hebt goede moed, Ik ben het, weest niet bang! En Hij klom bij hen in het schip en de wind ging liggen; en zij waren innerlijk bovenmate zeer buiten zichzelf en verwonderden zich; want zij waren door de broden niet verstandig geworden, maar hun hart was verhard.' (Mk.6:45-52)

- ❖ Na deze 'feestmaaltijd' in de woestijn gaat Jezus bidden op de berg *enige gelijkenis?*
- ❖ Opnieuw zijn details belangrijke aanwijzingen. . . *Enige referentie in Israëls geschiedenis?*
- ❖ 4^e nachtwaak: tussen 3.00u en 6.00u ➡ donkerste tijd van de nacht ➡ Gods verlossing

'Maar het gebeurde bij het aanbreken van de dag, dat Jahweh in de vuur- en wolkkolom neerzag op het leger van de Egyptenaren, en Hij bracht het leger van de Egyptenaren in verwarring.' (Ex.14:24)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

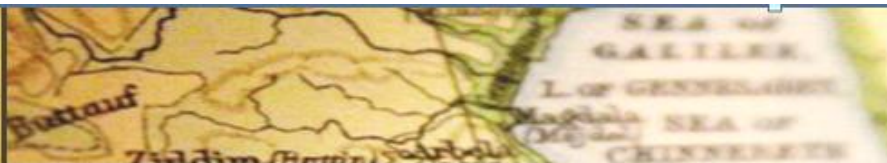
Wandelen op het water

'En terstond dwong Hij zijn discipelen aan boord van het schip te gaan en vooruit te varen naar de overkant, naar Bethsaida, terwijl Hijzelf de menigte wegstuurde. En toen Hij afscheid van hen had genomen, ging Hij naar de berg om te bidden. En toen het avond was geworden, was het schip al midden op zee, en Hijzelf was alleen op het land. En toen Hij zag dat zij zich aftobden met het roeien, want de wind was hun tegen, kwam Hij omstreeks de vierde nachtwaak tot hen, terwijl Hij op de zee liep; en Hij wilde hen voorbijgaan. Toen zij Hem nu zagen lopen op de zee, meenden zij dat het een spook was, en zij schreeuwden het uit, want allen zagen Hem en waren ontsteld. Terstond echter sprak Hij met hen en zei tot hen: Hebt goede moed, Ik ben het, weest niet bang! En Hij klom bij hen in het schip en de wind ging liggen; en zij waren innerlijk bovenmate zeer buiten zichzelf en verwonderden zich; want zij waren door de broden niet verstandig geworden, maar hun hart was verhard.' (Mk.6:45-52)

- ❖ Na deze 'feestmaaltijd' in de woestijn gaat Jezus bidden op de berg *enige gelijkenis?*
- ❖ Opnieuw zijn details belangrijke aanwijzingen. . . *Enige referentie in Israëls geschiedenis?*
- ❖ 4^e nachtwaak: tussen 3.00u en 6.00u ➡ donkerste tijd van de nacht ➡ Gods verlossing

'God is in haar midden, zij zal niet wankelen; God zal haar helpen bij het aanbreken van de morgen.'

(Psalm 46:5)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

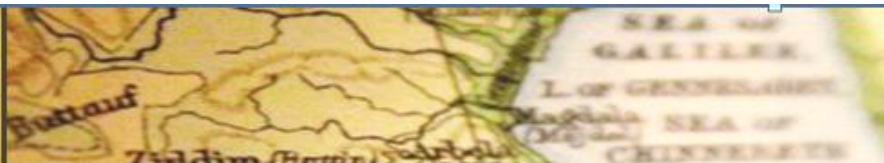
Wandelen op het water

'En terstond dwong Hij zijn discipelen aan boord van het schip te gaan en vooruit te varen naar de overkant, naar Bethsaida, terwijl Hijzelf de menigte wegstuurde. En toen Hij afscheid van hen had genomen, ging Hij naar de berg om te bidden. En toen het avond was geworden, was het schip al midden op zee, en Hijzelf was alleen op het land. En toen Hij zag dat zij zich aftobden met het roeien, want de wind was hun tegen, kwam Hij omstreeks de vierde nachtwaak tot hen, terwijl Hij op de zee liep; en Hij wilde hen voorbijgaan. Toen zij Hem nu zagen lopen op de zee, meenden zij dat het een spook was, en zij schreeuwden het uit, want allen zagen Hem en waren ontsteld. Terstond echter sprak Hij met hen en zei tot hen: Hebt goede moed, Ik ben het, weest niet bang! En Hij klom bij hen in het schip en de wind ging liggen; en zij waren innerlijk bovenmate zeer buiten zichzelf en verwonderden zich; want zij waren door de broden niet verstandig geworden, maar hun hart was verhard.' (Mk.6:45-52)

- ❖ Na deze 'feestmaaltijd' in de woestijn gaat Jezus bidden op de berg *enige gelijkenis?*
- ❖ Opnieuw zijn details belangrijke aanwijzingen. . . *Enige referentie in Israëls geschiedenis?*
- ❖ 4^e nachtwaak: tussen 3.00u en 6.00u ➡ donkerste tijd van de nacht ➡ Gods verlossing

'Tegen de tijd van de avond, zie, verschrikking! Voor de ochtend aanbreekt, is hij er niet meer. '

(Jes.17:14)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Wandelen op het water

'En terstond dwong Hij zijn discipelen aan boord van het schip te gaan en vooruit te varen naar de overkant, naar Bethsaida, terwijl Hijzelf de menigte wegstuurde. En toen Hij afscheid van hen had genomen, ging Hij naar de berg om te bidden. En toen het avond was geworden, was het schip al midden op zee, en Hijzelf was alleen op het land. En toen Hij zag dat zij zich aftobden met het roeien, want de wind was hun tegen, kwam Hij omstreeks de vierde nachtwaak tot hen, terwijl Hij op de zee liep; en Hij wilde hen voorbijgaan. Toen zij Hem nu zagen lopen op de zee, meenden zij dat het een spook was, en zij schreeuwden het uit, want allen zagen Hem en waren ontsteld. Terstond echter sprak Hij met hen en zei tot hen: Hebt goede moed, Ik ben het, weest niet bang! En Hij klom bij hen in het schip en de wind ging liggen; en zij waren innerlijk bovenmate zeer buiten zichzelf en verwonderden zich; want zij waren door de broden niet verstandig geworden, maar hun hart was verhard.' (Mk.6:45-52)

❖ Jezus' **machtige daden** zijn [parabeldaden](#), ze openbaren ons **Jezus' identiteit**

'Hij, en Hij alleen spant het hemelgewelf, en wandelt op de golven van de zee.' (Job 9:8)

❖ Er is trouwens een verband met de 'broodvoorziening' naar het perspectief van de **NE**

'De gevangene wordt snel vrijgelaten, hij zal niet sterven, geen prooi voor het graf zijn, aan brood zal het hem niet ontbreken. Want Ik ben Jahweh, uw God, Die de zee opzweept, zodat zijn golven bruisen, Jahweh der legermachten is Zijn Naam.' (Jes.51:14,15)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Wandelen op het water

'En terstond dwong Hij zijn discipelen aan boord van het schip te gaan en vooruit te varen naar de overkant, naar Bethsaida, terwijl Hijzelf de menigte wegstuurde. En toen Hij afscheid van hen had genomen, ging Hij naar de berg om te bidden. En toen het avond was geworden, was het schip al midden op zee, en Hijzelf was alleen op het land. En toen Hij zag dat zij zich aftobden met het roeien, want de wind was hun tegen, kwam Hij omstreeks de vierde nachtwaak tot hen, terwijl Hij op de zee liep; en Hij wilde hen voorbijgaan. Toen zij Hem nu zagen lopen op de zee, meenden zij dat het een spook was, en zij schreeuwden het uit, want allen zagen Hem en waren ontsteld. Terstond echter sprak Hij met hen en zei tot hen: Hebt goede moed, Ik ben het, weest niet bang! En Hij klom bij hen in het schip en de wind ging liggen; en zij waren innerlijk bovenmate zeer buiten zichzelf en verwonderden zich; want zij waren door de broden niet verstandig geworden, maar hun hart was verhard.' (Mk.6:45-52)

❖ Jezus' **machtige daden** zijn parabeldaden, ze openbaren ons **Jezus' identiteit**

'Hij, en Hij alleen spant het hemelgewelf, en wandelt op de golven van de zee.' (Job 9:8)

❖ Wat is er zo merkwaardig, *indien Jezus kwam om hen te redden?*

'En het zal gebeuren, als Mijn heerlijkheid voorbijtrekt, dat Ik u in een kloof van de rots neer zal zetten en u met Mijn hand zal bedekken totdat Ik voorbijgegaan ben.' (Ex.33:22)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Wandelen op het water

'En terstond dwong Hij zijn discipelen aan boord van het schip te gaan en vooruit te varen naar de overkant, naar Bethsaida, terwijl Hijzelf de menigte wegstuurde. En toen Hij afscheid van hen had genomen, ging Hij naar de berg om te bidden. En toen het avond was geworden, was het schip al midden op zee, en Hijzelf was alleen op het land. En toen Hij zag dat zij zich aftobden met het roeien, want de wind was hun tegen, kwam Hij omstreeks de vierde nachtwaak tot hen, terwijl Hij op de zee liep; en Hij wilde hen voorbijgaan. Toen zij Hem nu zagen lopen op de zee, meenden zij dat het een spook was, en zij schreeuwden het uit, want allen zagen Hem en waren ontsteld. Terstond echter sprak Hij met hen en zei tot hen: Hebt goede moed, Ik ben het, weest niet bang! En Hij klom bij hen in het schip en de wind ging liggen; en zij waren innerlijk bovenmate zeer buiten zichzelf en verwonderden zich; want zij waren door de broden niet verstandig geworden, maar hun hart was verhard.' (Mk.6:45-52)

- ❖ De discipelen, uitstekende theologen, herkennen Hem meteen...
- ❖ Dit gezelschap vormt de solide basis voor Jezus' nieuwe mensheid...
- ❖ Zien jullie wie **Ik ben**? **Jazeker, een spook!!!**
- ❖ Jezus' woorden vormen een echo van een terugkerend thema in... de **NE** van Jesaja

Best toch maar iets anders proberen zeker?..

'Wees niet bang, want Ik ben met u, wees niet angstig, want Ik ben uw God.' (Jes.41:10)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Wandelen op het water

'En terstond dwong Hij zijn discipelen aan boord van het schip te gaan en vooruit te varen naar de overkant, naar Bethsaida, terwijl Hijzelf de menigte wegstuurde. En toen Hij afscheid van hen had genomen, ging Hij naar de berg om te bidden. En toen het avond was geworden, was het schip al midden op zee, en Hijzelf was alleen op het land. En toen Hij zag dat zij zich aftobden met het roeien, want de wind was hun tegen, kwam Hij omstreeks de vierde nachtwaak tot hen, terwijl Hij op de zee liep; en Hij wilde hen voorbijgaan. Toen zij Hem nu zagen lopen op de zee, meenden zij dat het een spook was, en zij schreeuwden het uit, want allen zagen Hem en waren ontsteld. Terstond echter sprak Hij met hen en zei tot hen: Hebt goede moed, Ik ben het, weest niet bang! En Hij klom bij hen in het schip en de wind ging liggen; en zij waren innerlijk bovenmate zeer buiten zichzelf en verwonderden zich; want zij waren door de broden niet verstandig geworden, maar hun hart was verhard.' (Mk.6:45-52)

- ❖ In de Joodse traditie is 'een spook' de voorbode van een onheilspellende gebeurtenis...
- ❖ Wat is het grote verschil met de storm op het meer, *nu de wind ineens gaat liggen?* (Mk.4)
- ❖ *En let op hun reactie, ze zijn nu compleet onderste boven!* (sterkere uitdrukking dan bij Jairus dochtertje!)

'Ik ben Jahweh, uw Heilige, de Schepper van Israël, uw Koning.

Zo zegt Jahweh, Die een weg maakte in de zee en een pad in machtige wateren,' (Jes.43:16)

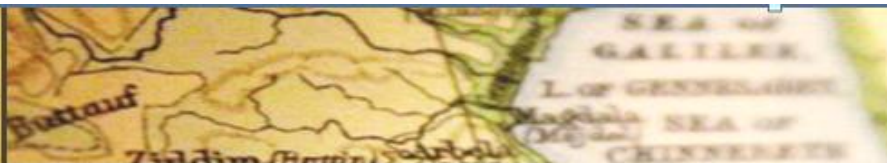

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Wandelen op het water

'En terstond dwong Hij zijn discipelen aan boord van het schip te gaan en vooruit te varen naar de overkant, naar Bethsaida, terwijl Hijzelf de menigte wegstuurde. En toen Hij afscheid van hen had genomen, ging Hij naar de berg om te bidden. En toen het avond was geworden, was het schip al midden op zee, en Hijzelf was alleen op het land. En toen Hij zag dat zij zich aftobden met het roeien, want de wind was hun tegen, kwam Hij omstreeks de vierde nachtwaak tot hen, terwijl Hij op de zee liep; en Hij wilde hen voorbijgaan. Toen zij Hem nu zagen lopen op de zee, meenden zij dat het een spook was, en zij schreeuwden het uit, want allen zagen Hem en waren ontsteld. Terstond echter sprak Hij met hen en zei tot hen: Hebt goede moed, Ik ben het, weest niet bang! En Hij klom bij hen in het schip en de wind ging liggen; en zij waren innerlijk bovenmate zeer buiten zichzelf en verwonderden zich; want zij waren door de broden niet verstandig geworden, maar hun hart was verhard. (Mk.6:45-52)

- ❖ In de Joodse traditie is 'een spook' de voorbode van een onheilspellende gebeurtenis...
- ❖ Wat is het grote verschil met de storm op het meer, *nu de wind ineens gaat liggen?* (Mk.4)
- ❖ *En let op hun reactie, ze zijn nu compleet onderste boven!* (sterkere uitdrukking dan bij Jairus dochtertje!)
- ❖ Wat zou Markus willen aangeven door terug te wijzen naar de '**broodvoorziening**'?

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Samenvattend verslag

'En toen zij waren overgevaren naar het land, kwamen zij in Gennezareth en legden aan. En toen zij uit het schip waren gegaan, herkenden zij Hem terstond en liepen snel die hele streek rond, en zij begonnen op rustbedden de lijdenden rond te dragen waar zij hoorden dat Hij was. En waar Hij ook kwam, in dorpen of in steden of op de velden, daar legden zij de zieken op de markten en smeekten Hem of zij slechts de zoom van zijn kleed mochten aanraken; en allen die Hem aanraakten werden behouden.'

(Mk.6:53-56)

- ❖ Deze samenvatting moet ons voorbereiden op het volgende incident **connectie?**
- ❖ Jezus wordt steeds meer herkend en zijn populariteit blijft maar toenemen...
- ❖ Blijkbaar gaat het verhaal van de genezing van de bloedvloeiende vrouw ook goed rond
- ❖ Dit is het laatste samenvattend verslag van Jezus' activiteit in dit evangelie, *niet onbelangrijk*
- ❖ **Steeds meer mensen stellen hun vertrouwen in Hem, en worden behouden!** (implicaties?)
- ❖ Vergeet niet dat Markus net de belangrijkste **Exodusmomenten** in de kijker heeft gezet!
- ❖ Bedenk hierbij wat de centrale vraag in het volgende incident is: **wat is ware heiligheid?**

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Het zuurdeeg van Herodes & Farizeeën

6:14 - 29 : **Herodes, Jezus en Johannes' dood:** *Herodes begrijpt Jezus' 'tekenen' niet*

6:30 - 44 : **Spijziging van de 5000**

6:45 - 56 : **Machtige daden:** stillen van de storm en genezing van zieken

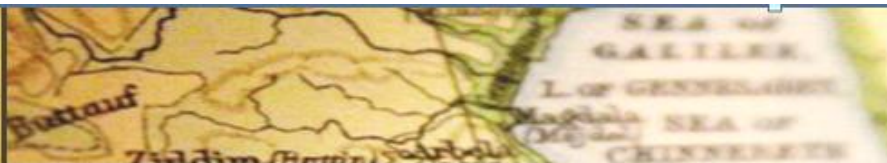
7:1 - 23 : **Autoriteiten van Jeruzalem:** Jes.29 en de overleveringen v/d ouden

7:24 - 37 : **Machtige daden:** bevrijding bezeten dochter, genezing van een doofstomme

8:1 - 10 : **Spijziging van de 4000**

8:11 - 13 : **Farizeeën zoeken een teken:** *begrijpen Jezus' 'tekenen' niet*

(8:14 - 21 :) **Waarschuwing:** opletten voor het zuurdeeg van Herodes en de Farizeeën

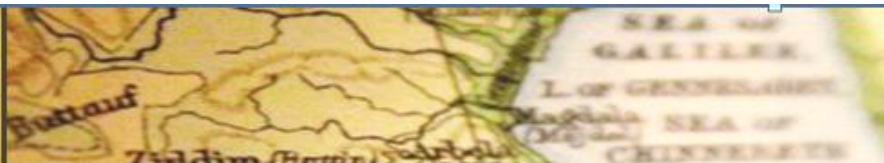
Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Oprichting van de verlamde

'En na enige dagen kwam Hij opnieuw in Kapernaum, en men hoorde dat Hij in huis was. En er verzamelden zich velen, zodat er zelfs bij de deur geen plaats meer was; en Hij sprak het woord tot hen. En er kwamen er die een verlamde bij Hem brachten, door vier mannen gedragen. En daar zij hem niet bij Hem konden brengen vanwege de menigte, namen zij de dakbedekking weg waar Hij was; en na het dak opengebrouwen te hebben lieten zij het rustbed neer waarop de verlamde lag. En toen Jezus hun geloof zag, zei Hij tot de verlamde: Kind, uw zonden zijn vergeven. Nu zaten daar enige schriftgeleerden, die in hun harten overlegden: Waarom spreekt Deze zo? Hij lastert; wie kan zonden vergeven dan Een: God? En terstond onderkende Jezus in zijn geest dat zij zo bij zichzelf overlegden en zei tot hen: Waarom overlegt u deze dingen in uw harten?' (Mk.2:1-8)

- ❖ 'Kind, uw zonden zijn vergeven' → zonde & gebrokenheid → ontworpen relatie met God
- ❖ Dit is het enige voorval in Markus waar Jezus **zondevergeving** verbindt aan **genezing**
- ❖ In de Joodse traditie is er een direct verband tussen ziekte en zonde

'Niemand komt van het ziekbed af tenzij al zijn zonden vergeven zijn'
(Babylonische Talmud Ned.41A)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Oprichting van de verlamde

'En na enige dagen kwam Hij opnieuw in Kapernaum, en men hoorde dat Hij in huis was. En er verzamelden zich velen, zodat er zelfs bij de deur geen plaats meer was; en Hij sprak het woord tot hen. En er kwamen er die een verlamde bij Hem brachten, door vier mannen gedragen. En daar zij hem niet bij Hem konden brengen vanwege de menigte, namen zij de dakbedekking weg waar Hij was; en na het dak opengebrouwen te hebben lieten zij het rustbed neer waarop de verlamde lag. En toen Jezus hun geloof zag, zei Hij tot de verlamde: Kind, uw zonden zijn vergeven. Nu zaten daar enige schriftgeleerden, die in hun harten overlegden: Waarom spreekt Deze zo? Hij lastert; wie kan zonden vergeven dan Een: God? En terstond onderkende Jezus in zijn geest dat zij zo bij zichzelf overlegden en zei tot hen: Waarom overlegt u deze dingen in uw harten?' (Mk.2:1-8)

- ❖ 'Kind, uw zonden zijn vergeven' → zonde & gebrokenheid → ontworpen relatie met God
- ❖ Dit is het enige voorval in Markus waar Jezus **zondevergeving** verbindt aan **genezing**

'Loof Jahweh, mijn ziel, en al wat in mij is, Zijn heilige Naam. ...en vergeet niet een van Zijn weldaden.
Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw ziekten geneest,
die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheid,
die uw mond verzadigt met het goede, uw jeugd vernieuwt als die van een arend.'
(Ps.103:1-5)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Oprichting van de verlamde

'En na enige dagen kwam Hij opnieuw in Kapernaum, en men hoorde dat Hij in huis was. En er verzamelden zich velen, zodat er zelfs bij de deur geen plaats meer was; en Hij sprak het woord tot hen. En er kwamen er die een verlamde bij Hem brachten, door vier mannen gedragen. En daar zij hem niet bij Hem konden brengen vanwege de menigte, namen zij de dakbedekking weg waar Hij was; en na het dak opengebrouwen te hebben lieten zij het rustbed neer waarop de verlamde lag. En toen Jezus hun geloof zag, zei Hij tot de verlamde: Kind, uw zonden zijn vergeven. Nu zaten daar enige schriftgeleerden, die in hun harten overlegden: Waarom spreekt Deze zo? Hij lastert; wie kan zonden vergeven dan Een: God? En terstond onderkende Jezus in zijn geest dat zij zo bij zichzelf overlegden en zei tot hen: *Waarom overlegt u deze dingen in uw harten?*' (Mk.2:1-8)

- ❖ 'Kind, uw zonden zijn vergeven' → zonde & gebrokenheid → ontworpen relatie met God
- ❖ Bij de **NE** mag niets Gods volk verhinderen om tot Jahweh terug te komen!

'Ik, Ik ben het, die uw overtredingen uitdelg om Mij en Ik gedenk uw zonden niet.' (Jes.43:25)

'Ik vaag uw overtredingen weg als een nevel en uw zonden als een wolk;
keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost.' (Jes.44:22)

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Het zuurdeeg van Herodes & Farizeeën

6:14 - 29 : **Herodes, Jezus en Johannes' dood:** *Herodes begrijpt Jezus' 'tekenen' niet*

6:30 - 44 : **Spijziging van de 5000**

6:45 - 56 : **Machtige daden:** stillen van de storm en genezing van zieken

7:1 - 23 : **Autoriteiten van Jeruzalem:** Jes.29 en de overleveringen v/d ouden

7:24 - 37 : **Machtige daden:** bevrijding bezeten dochter, genezing van een doofstomme

8:1 - 10 : **Spijziging van de 4000**

8:11 - 13 : **Farizeeën zoeken een teken:** *begrijpen Jezus' 'tekenen' niet*

(8:14 - 21 :) **Waarschuwing:** opletten voor het zuurdeeg van Herodes en de Farizeeën

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Controverse rond reinheid

'En tot Hem verzamelden zich de farizeeën en sommigen van de schriftgeleerden die van Jeruzalem waren gekomen; en toen zij zagen dat sommigen van zijn discipelen met onreine, dat is met ongewassen handen brood aten, want de farizeeën en al de Joden eten niet tenzij zij hun handen grondig wassen, daar zij de overlevering van de ouden houden; en als zij van de markt komen, eten zij niet tenzij zij zich hebben gereinigd; en er zijn vele andere dingen die zij hebben aanvaard om zich daaraan te houden: reinigingen van drinkbekers en kannen en koperen vaten en rustbanken- vroegen de farizeeën en schriftgeleerden Hem: Waarom wandelen uw discipelen niet volgens de overlevering van de ouden, maar eten het brood met onreine handen? Hij zei echter tot hen: Treffend heeft Jesaja over u, huichelaars, geprofeteerd, zoals geschreven staat: 'Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is ver van Mij vandaan; en tevergeefs vereren zij Mij, door leringen te leren die geboden van mensen zijn'. Terwijl u het gebod van God nalaat, houdt u de overlevering van de mensen.' (Mk. 7:1-8)

- ❖ Gezien de veelvuldige Torah wetgeving inzake reinheid is dit een **zeer belangrijk debat**
- ❖ Gezien Jezus veelvuldig contact met gewone mensen, *maken zij deel uit van Gods volk?*
- ❖ Farizeeën & Schriftgeleerden → Het ware Israel houdt zich aan de orale overleveringen!
- ❖ Israel is geroepen om een heilig priestervolk te zijn → voorbereiding op Jahweh zijn komst

Markus' verhaal de nieuwe Exodus in Jezus

Controverse rond reinheid

'En tot Hem verzamelden zich de farizeeën en sommigen van de schriftgeleerden die van Jeruzalem waren gekomen; en toen zij zagen dat sommigen van zijn discipelen met onreine, dat is met ongewassen handen brood aten, want de farizeeën en al de Joden eten niet tenzij zij hun handen grondig wassen, daar zij de overlevering van de ouden houden; en als zij van de markt komen, eten zij niet tenzij zij zich hebben gereinigd; en er zijn vele andere dingen die zij hebben aanvaard om zich daaraan te houden: reinigingen van drinkbekers en kannen en koperen vaten en rustbanken- vroegen de farizeeën en schriftgeleerden Hem: Waarom wandelen uw discipelen niet volgens de overlevering van de ouden, maar eten het brood met onreine handen? Hij zei echter tot hen: Treffend heeft Jesaja over u, huichelaars, geprofeteerd, zoals geschreven staat: 'Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is ver van Mij vandaan; en tevergeefs vereren zij Mij, door leringen te leren die geboden van mensen zijn'. Terwijl u het gebod van God nalaat, houdt u de overlevering van de mensen.' (Mk. 7:1-8)

- ❖ F & S → Levitische reinheid **moet** gehandhaafd worden in het hele land!
- ❖ Wees heilig want Ik ben heilig → wat betekent het om Gods heilig volk te zijn? is belangrijk!
- ❖ De hamvraag is → **hoe ziet ware heiligheid er nu uit naar de praktijk?**
- ❖ We hebben dit al gezien bij de discussie rond de **sabbatsheiliging**. . . mensen of regels!

Markus' verhaal
de nieuwe Exodus
in Jezus

